

INDEX

RUBENS, O. P. (Fr. B. M. DE), Dissertatio
prævia pag. VII

LIBER PRIMUS.

Proœmium.

CAP. I. Quod sit officium sapientis	pag. 1
" II. Quæ sit auctoris intentio	2
" III. Quod in his, quæ de Deo confitemur, duplex est veritatis modus	2
" IV. Quod divina naturaliter cognita convenienter hominibus credenda proponuntur	4
" V. Quod ea quæ ratione investigari non possunt, convenienter fide tenenda proponuntur	5
" VI. Quod assentire his quæ sunt fidei non est levitatis, quamvis supra rationem sint	5
" VII. Quod veritati fidei christianæ non contrariatur veritas rationis	6
" VIII. Qualiter se habeat humana ratio ad veritatem fidei primam	7
" IX. Ordo et modus procedendi in hoc opere	7

Deum esse.

CAP. X. De opinione dicentium quod Deum esse demonstrari non potest, quum sit per se notum	pag. 8
" XI. Reprobatio præmissæ opinionis et solutio rationum præmissarum	9
" XII. De opinione dicentium quod Deum esse sola fide tenetur, et demonstrari non potest	10
" XIII. Rationes ad probandum Deum esse	10
" XIV. Quod ad cognitionem Dei oportet uti via remotionis	15

De Dei æternitate.

CAP. XV. Quod Deus est æternus	pag. 15
--	---------

De Dei simplicitate.

CAP. XVI. Quod in Deo non sit potentia passiva	pag. 16
" XVII. Quod Deus non est materia	16
" XVIII. Quod in Deo nulla sit compositio	17
" XIX. Quod in Deo nihil est violentum nihilque præter naturam	18
" XX. Quod Deus non est corpus	18

De Dei essentia.

CAP. XXI. Quod Deus est sua Essentia	pag. 22
" XXII. Quod in Deo idem est Esse et Essentia	23
" XXIII. Quod in Deo non sit accidens	24
" XXIV. Quod esse divinum non potest designari per additionem differentie substantialis	25
" XXV. Quod Deus non sit in aliquo genere	26
" XXVI. Quod Deus non est esse formale omnium	27
" XXVII. Quod Deus non sit forma aliqujus corporis	28

De Dei perfectione.

CAP. XXVIII. Quod Deus est universaliter perfectus	pag. 29
" XXIX. Quomodo in rebus similitudo ad Deum inveniri potest	30
" XXX. Quæ nomina de Deo prædicari possint	31
" XXXI. Quod divina perfectio et pluralitas nominum divinarum divinæ simplicitati non repugnant	32
" XXXII. Quod nihil de Deo et aliis rebus univoce prædicatur	32
" XXXIII. Quod ea, quæ de Deo et aliis rebus prædicantur, non dicuntur pure æquivoce	33
" XXXIV. Quod ea, quæ de Deo et aliis rebus prædicantur, analogice dicuntur	34
" XXXV. Quod plura nomina dicta de Deo non sunt synonyma	34
" XXXVI. Quod propositiones, quas intellectus noster de Deo format, non sunt vanæ	35

De Dei bonitate.

CAP. XXXVII. Quod Deus est bonus	pag. 35
" XXXVIII. Quod Deus est sua bonitas	36
" XXXIX. Quod in Deo non possit esse malum	36
" XL. Quod Deus est omnis boni bonum	37
" XLI. Quod Deus sit summum bonum	37

De Dei unitate.

CAP. XLII. Quod Deus est unus	pag. 37
---	---------

De Dei infinitate.

CAP. XLIII. Quod Deus est infinitus	pag. 40
---	---------

De Dei intelligentia.

CAP. XLIV. Quod Deus est intelligens	pag. 42
" XLV. Quod intelligere Dei est sua essentia	43
" XLVI. Quod Deus per nihil aliud intelligit quam per suam essentiam	44
" XLVII. Quod Deus perfecte intelligit seipsum	45
" XLVIII. Quod Deus, primo et per se, seipsum solum cognoscit	45
" XLIX. Quod Deus cognoscit alia a se	46
" L. Quod Deus habet propriam cognitionem de omnibus rebus	46
" LI. Rationes ad inquirendum qualiter multitudo intellectuum sit in intellectu divino	48
" LII. Rationes quod hujusmodi multitudo intelligibilium non est nisi in intellectu divino	48
" LIII. Quomodo multitudo intellectuum sit in Deo	49
" LIV. Quomodo divina essentia, una existens, sit propria similitudo et ratio omnium intelligibilium	49
" LV. Quod Deus omnia simul intelligit	50
" LVI. Quod in Deo non est habitualis cognitio	51

CAP. LVII. Quod cognitio Dei non est discursiva pag.	52	CAP. XCV. Quod Deus non potest vel e malum pag.	86
" LVIII. Quod Deus non intelligit componendo et dividendo	53	" XCVI. Quod Deus nihil odit	86
<i>De Dei veritate.</i>			
CAP. LIX. Quod a Deo non excluditur veritas enuntiabilem pag.	54	CAP. XCVII. Quod Deus est vivens pag.	87
" LX. Quod Deus est veritas	55	" XCVIII. Quod Deus sit sua vita	87
" LXI. Quod Deus est purissima veritas	55	" XCIX. Quod vita Dei est sempiterna	88
" LXII. Quod divina veritas est prima et summa veritas	56	<i>De Dei beatitudine.</i>	
<i>De Dei cognitione.</i>			
CAP. LXIII. Rationes volentium subtrahere a Deo cognitionem singularium pag.	56	CAP. C. Quod Deus est beatus pag.	88
" LXIV. Ordo dicendorum circa divinam cognitionem	57	" CI. Quod Deus sit sua beatitudo	89
" LXV. Quod Deus singularia cognoscit	58	" CII. Quod divina beatitudo perfectissima est, omnemque aliam beatitudinem excedit	89
" LXVI. Quod Deus cognoscit ea quæ non sunt	59	LIBER SECUNDUS.	
" LXVII. Quod Deus cognoscit singularia contingentia futura	61	<i>Proœmium.</i>	
" LXVIII. Quod Deus cognoscit motus voluntatis	62	CAP. I. Continuatio sequentium ad præcedentia pag.	91
" LXIX. Quod Deus cognoscit infinita	63	" II. Quod consideratio creaturarum utilis est ad fidei instructionem	91
" LXX. Quod Deus cognoscit vilia	65	" III. Quod cognitio creaturarum valet ad destructionem errorum qui sunt circa Deum	92
" LXXI. Quod Deus cognoscit mala	66	" IV. Quod aliter considerat de creaturis philosophus, et aliter theologus	93
<i>De Dei voluntate.</i>			
CAP. LXXXII. Quod Deus sit volens pag.	68	" V. Ordo dicendorum	94
" LXXXIII. Quod voluntas Dei sit ejus essentia	69	<i>De Dei potentia.</i>	
" LXXXIV. Quod principale volitum Dei est divina essentia	69	CAP. VI. Quod Deo competit esse aliis principium essendi pag.	94
" LXXXV. Quod Deus, volendo se, vult etiam alia a se	70	" VII. Quod potentia activa sit in Deo	94
" LXXXVI. Quod Deus, uno actu voluntatis, se et omnia alia velit	70	" VIII. Quod Dei potentia sit ejus substantia	95
" LXXXVII. Quod volitorum multitudo non repugnat simplicitati divinæ substantiæ	71	" IX. Quod Dei potentia sit ejus actio	95
" LXXXVIII. Quod divina voluntas ad singularia bona se extendit	72	" X. Qualiter potentia in Deo dicatur	95
" LXXXIX. Quod Deus velit etiam quæ nondum sunt	72	<i>De Dei relationibus ad creaturas.</i>	
" LXXX. Quod Deus de necessitate vult suam esse et suam bonitatem	73	CAP. XI. Quod de Deo aliquid dicatur relative ad creaturas pag.	96
" LXXXI. Quod Deus non de necessitate vult alia a se	74	" XII. Quod relationes Dei ad creaturas non sunt realiter in Deo	96
" LXXXII. Rationes contra præmissa, et earum solutiones	75	" XIII. Quod relationes, quibus Deus ad res alias refertur, non sunt res extra Deum existentes	97
" LXXXIII. Quod Deus vult aliquid aliud a se, necessitate suppositionis	76	" XIV. Quod multas relationes dici de Deo non derogat ejus simplicitati	97
" LXXXIV. Quod voluntas Dei non est impossibile secundum se	76	<i>De creatione in genere.</i>	
" LXXXV. Quod divina voluntas non tollit contingentiam a rebus	77	CAP. XV. Quod omnia quæ sunt, a Deo sunt pag.	97
" LXXXVI. Quod divinæ voluntatis potest ratio assignari	77	" XVI. Quod Deus ex nihilo produxit res in esse	99
" LXXXVII. Quod divinæ voluntatis nihil potest esse causa	78	" XVII. Quod creatio non est motus neque mutatio	101
" LXXXVIII. Quod in Deo est liberum arbitrium	78	" XVIII. Quod creatio non potest impugnari per rationes sumptas ex natura motus et mutationis	101
" LXXXIX. Quod in Deo non sunt passionum affectuum	79	" XIX. Quod creatio est absque successione	101
" XC. Quod in Deo sit delectatio et gaudium	80	" XX. Quod nullum corpus potest creare	102
" XCI. Quod in Deo sit amor	81	" XXI. Quod solius Dei est creare	103
" XCII. Quomodo in Deo ponantur esse virtutes	83	" XXII. Quod Deus sit omnipotens	105
" XCIII. Quod in Deo virtutes sunt quæ sunt circa actiones	84	" XXIII. Quod Deus non agit per necessitatem naturæ	106
" XCIV. Quod in Deo sunt virtutes contemplativæ	85	" XXIV. Quod Deus per suam sapientiam agit	108
		" XXV. Qualiter Deus, omnipotens, dicatur quædam non posse	108
		" XXVI. Quod divinus intellectus ad determinatos effectus non coarctatur	110
		" XXVII. Quod divina voluntas ad determinatos effectus non coarctatur	111
		" XXVIII. Qualiter, in rerum productione, debitum justitiæ inveniatur	111

CAP. XXIX. Qualiter, in productione alicujus creaturæ, potest debitum justitiæ inveniri in comparatione posterioris ad priorem pag.	112
XXX. Qualiter in rebus creatis esse potest necessitas absoluta "	113
<i>De æternitate mundi.</i>	
CAP. XXXI. Quod non est necessarium creaturas fuisse ab æterno pag.	116
XXXII. Rationes probare volentium æternitatem mundi, ex parte Dei acceptæ "	117
XXXIII. Rationes ex parte creaturarum sumptæ "	119
XXXIV. Rationes sumptæ ex parte factionis "	120
XXXV. Solutio rationum sumptarum ex parte Dei "	121
XXXVI. Solutio rationum sumptarum ex parte rerum factarum "	122
XXXVII. Solutiones rationum sumptarum ex parte factionis rerum "	123
XXXVIII. Rationes quibus conatur aliqui ostendere mundum non esse æternum, et solutiones earum "	124
<i>De distinctione rerum.</i>	
CAP. XXXIX. Quod distinctio rerum non est a casu pag.	125
XL. Quod materia non est prima causa distinctionis rerum "	127
XLI. Quod distinctio rerum non est propter contrarietatem primorum agentium "	128
XLII. Quod causa distinctionis rerum non est secundorum agentium ordo "	129
XLIII. Quod distinctio rerum non est per angelum inducentem in materiam diversas formas "	131
XLIV. Quod rerum distinctio non processit ex meritorum vel demeritorum diversitate "	132
XLV. Quæ sit prima causa distinctionis rerum secundum veritatem "	134
<i>De substantiis intellectualibus.</i>	
CAP. XLVI. Quod oportuit, ad perfectionem universi, esse aliquas naturas intellectuales pag.	135
XLVII. Quod substantiæ intellectuales sint volentes "	137
XLVIII. Quod substantiæ intellectuales sunt liberi arbitrii "	138
XLIX. Quod substantia intellectualis non sit corpus "	139
L. Quod substantiæ intellectuales sunt immateriales "	140
LI. Quod substantiæ intellectuales non sunt formæ materiales, sed subsistentes "	141
LII. Quod in substantiis intellectualibus differt esse et quod est "	141
LIII. Quod in substantiis intellectualibus creatis est actus et potentia "	142
LIV. Quod non est idem compositio ex materia et forma, et ex substantia et esse "	143
LV. Quod substantiæ intellectuales sunt incorruptibiles "	144
<i>De unione animæ et corporis.</i>	
CAP. LVI. Utrum substantia intellectualis possit uniri corpori, et per quem modum pag.	146
LVII. Positio Platonis de unione animæ intellectivæ ad corpus "	148

CAP. LVIII. Quod nutritiva, sensitiva et intellectiva non sunt in homine tres animæ pag.	150
LIX. Quod intellectus possibilis hominis non est substantia separata "	152
LX. Quod homo non sortitur speciem per intellectum passivum, sed per intellectum possibilem "	154
LXI. Quod prædicta positio est contra sententiam Aristotelis "	157
LXII. Contra opinionem Alexandri de intellectu possibili "	158
LXIII. Quod anima non sit complexio, ut posuit Galenus "	160
LXIV. Quod anima non sit harmonia "	160
LXV. Quod anima non sit corpus "	161
LXVI. Contra ponentes intellectum et sensum esse idem "	162
LXVII. Contra ponentes intellectum possibilem esse imaginationem "	162
LXVIII. Qualiter substantia intellectualis possit esse corporis forma "	162
LXIX. Solutio rationum quibus supra probatur quod substantia intellectualis non potest corpori uniri ut forma "	164
LXX. Quod, secundum dicta Aristotelis, oportet ponere intellectum uniri corpori ut formam "	165
LXXI. Quod anima immediate unitur corpori "	166
LXXII. Quod anima sit tota in toto et tota in qualibet parte "	166

De intellectu.

CAP. LXXIII. Quod intellectus possibilis non est unus in omnibus hominibus pag.	167
LXXIV. De opinione Avicennæ qui posuit formas intelligibiles non conservari in intellectu possibili "	172
LXXV. Solutio rationum quibus videtur probari unitas intellectus possibilis "	174
LXXVI. Quod intellectus agens non sit substantia separata, sed aliquid animæ "	177
LXXVII. Quod non est impossibile intellectum possibilem, et agentem, in una substantia animæ convenire "	180
LXXVIII. Quod non fuit sententia Aristotelis quod intellectus agens sit substantia separata, sed magis quod sit aliquid animæ "	182

De anima.

CAP. LXXIX. Quod anima humana, corrupto corpore, non corrumpitur pag.	184
LXXX. Rationes probare volentium animam humanam corrumpi, corrupto corpore "	186
LXXXI. Solutio præcedentium rationum "	187
LXXXII. Quod animæ brutorum animalium non sunt immortales "	189
LXXXIII. Rationes quibus probari videtur animam humanam non incipere cum corpore, sed fuisse ab æterno "	191
LXXXIV. Solutio rationum contra superiore conclusionem "	197
LXXXV. Quod anima non est de substantia Dei "	198
LXXXVI. Quod anima humana non traducatur cum semine "	199
LXXXVII. Quod anima humana producatur in esse a Deo per creationem "	200

CAP. LXXXVIII. Rationes contra determinatam veritatem	Pag. 201
• LXXXIX. Responsiones ad prædicta	202
• XC. Quod nulli alii corpori nisi humano unitur substantia intellectualis ut forma	206

De substantiis separatis.

CAP. XCI. Quod sunt aliquæ substantiæ intellectuales corporibus non unitæ p.	208
• XCII. De multitudine substantiarum separatarum	209
• XCIII. Quod substantiæ separatæ non sunt multæ unius speciei	211
• XCIV. Quod substantia separata et anima non sunt unius speciei	212
• XCV. Quomodo accipiat genus et species in substantiis separatis	212
• XCVI. Quod substantiæ separatæ non accipiunt cognitionem ex sensibilibus	213
• XCVII. Quod intellectus substantiæ separatæ semper actu intelligit	215
• XCVIII. Quomodo una substantia separata intelligit aliam	215
• XCIX. Quod substantiæ separatæ materia cognoscunt	219
• C. Quod substantiæ separatæ cognoscunt singularia	219
• CI. Utrum substantiæ separatæ naturali cognitione cognoscant omnia simul	220

LIBER TERTIUS.

Proœmium.

CAP. I. Proœmium	pag. 221
<i>De intentione agentis, de bono et malo.</i>	
CAP. II. Quod omne agens agit propter finem	pag. 222
• III. Quod omne agens agit propter bonum	223
• IV. Quod malum est præter intentionem in rebus	224
• V. Rationes contra determinatam veritatem	225
• VI. Solutio rationum præmissarum	226
• VII. Quod malum non est aliqua natura	227
• VIII. Rationes contra præmissam conclusionem	228
• IX. Responsio ad prædictas objectiones	228
• X. Quod causa mali est bonum	230
• XI. Quod malum in aliquo bono fundatur	232
• XII. Quod malum non totaliter consumit bonum	233
• XIII. Quod malum habet aliquo modo causam	234
• XIV. Quod malum est causa per accidens	234
• XV. Quod non est summum malum quod sit omnium malorum principium	235

De fine rerum.

CAP. XVI. Quod finis cujuslibet rei est bonum	pag. 235
• XVII. Quod omnia ordinantur in unum finem, qui est Deus	236
• XVIII. Quomodo Deus sit finis omnium	237
• XIX. Quod omnia intendunt assimilari Deo	237
• XX. Quomodo res divinam bonitatem imitentur	238

CAP. XXI. Quod res intendunt assimilari Deo in hoc quod sunt causæ	pag. 239
• XXII. Quomodo res diversimode in suos fines ordinantur	240
• XXIII. Quod cælum movetur ex aliqua intellectuali substantia	242
• XXIV. Quod omnia appetunt bonum, etiam quæ cognitione carent	244

De fine et felicitate hominis.

CAP. XXV. Quod intelligere Deum est finis omnis intellectualis substantiæ	pag. 245
• XXVI. Quod felicitas in actu voluntatis non consistit	248
• XXVII. Quod felicitas humana non consistit in delectationibus corporalibus	251
• XXVIII. Quod felicitas non consistit in honoribus	252
• XXIX. Quod felicitas hominis non consistit in gloria humana	252
• XXX. Quod felicitas hominis non consistit in divitiis	253
• XXXI. Quod felicitas non consistit in potentia mundana	253
• XXXII. Quod felicitas non consistit in bonis corporis	254
• XXXIII. Quod felicitas non consistit in parte sensitiva	254
• XXXIV. Quod ultima hominis felicitas non consistit in actibus virtutum moralium	254
• XXXV. Quod ultima hominis felicitas non consistit in actu prudentiæ	255
• XXXVI. Quod felicitas non consistit in operatione artis	255
• XXXVII. Quod ultima hominis felicitas consistit in contemplatione Dei	256

De contemplatione Dei.

CAP. XXXVIII. Quod felicitas humana non consistit in cognitione Dei quæ communiter habetur a pluribus	pag. 256
• XXXIX. Quod felicitas humana non consistit in cognitione Dei quæ habetur per demonstrationem	257
• XL. Quod felicitas humana non consistit in cognitione Dei quæ est per fidem	258
• XLI. Quod homo non potest in hac vita cognoscere substantias separatas per studium et inquisitionem scientiarum speculativarum, ut voluit Avempace	259
• XLII. Quod non possumus in hac vita cognoscere substantias separatas, ut posuit Alexander	261
• XLIII. Quod non possumus intelligere in hac vita substantias separatas, sicut posuit Averrhoes	263
• XLIV. Quod ultima felicitas hominis non consistit in cognitione substantiarum separatarum, qualem prædictæ opiniones fugunt	265
• XLV. Quod non possumus aliquo modo in hac vita intelligere substantias separatas	267
• XLVI. Quod anima in hac vita non intelligit seipsam per seipsam	268
• XLVII. Quod non possumus in hac vita videre Deum per essentiam	269
• XLVIII. Quod ultima felicitas hominis non sit in hac vita	271
• XLIX. Quod substantiæ separatæ non vident Deum per essentiam, ex hoc	

	quod cognoscunt eum per suas essentias pag.	273
CAP. L.	Quod, in naturali cognitione quam habent substantiæ separatæ de Deo, non quiescit earum naturale desiderium	275
LI.	Quomodo Deus per essentiam videatur	276
LII.	Quod nulla creata substantia potest sua naturali virtute pervenire ad videndum Deum per essentiam	277
LIII.	Quod intellectus creatus aliqua influentia divini luminis indiget ad hoc ut Deum per essentiam videat	278
LIV.	Rationes contra prædictam determinationem, et earum solutiones	279
LV.	Quod intellectus creatus non comprehendit divinam essentiam	280
LVI.	Quod nullus intellectus creatus, videndo Deum, videt omnia quæ per divinam essentiam videri possunt	281
LVII.	Quod omnis intellectus cujuscumque gradus particeps esse potest divinæ visionis	282
LVIII.	Quod unus alio perfectius Deum videre potest	283
LIX.	Quod videntes divinam substantiam omnia aliquo modo vident	283
LX.	Quod videntes Deum omnia simul vident in ipso	285
LXI.	Quod per visionem Dei aliquis sit particeps vitæ æternæ	285
LXII.	Quod videntes Deum in perpetuum eum videbunt	286
LXIII.	Qualiter in illa ultima felicitate omne desiderium hominis completur	288

De providentia Dei.

CAP. LXIV.	Quod Deus sua providentia gubernat universa pag.	289
LXV.	Quod Deus conservat res in esse	291
LXVI.	Quod nihil dat esse nisi in quantum agit in virtute divina	292
LXVII.	Quod Deus est causa operandi omnibus operantibus	293
LXVIII.	Quod Deus est ubique et in omnibus rebus	294
LXIX.	De opinione eorum qui a rebus naturalibus proprias subtrahunt actiones	295
LXX.	Quomodo idem effectus sit a Deo et a naturali agente	299
LXXI.	Quod divina providentia non excludit malum totaliter a rebus	300
LXXII.	Quod divina providentia non excludit contingentiam a rebus	301
LXXIII.	Quod divina providentia non excludit arbitrii libertatem	302
LXXIV.	Quod divina providentia non excludit casum et fortunam	303
LXXV.	Quod providentia divina sit singularium contingentium	304
LXXVI.	Quod providentia Dei sit singularium immediate	306
LXXVII.	Quod executio divinæ providentiæ sit mediantibus causis secundis	308
LXXVIII.	Quod mediantibus creaturis intellectualibus aliæ creaturæ reguntur a Deo	309
LXXIX.	Quod substantiæ intellectuales inferiores reguntur per superiores	309
LXXX.	De ordinatione angelorum ad invicem	310

CAP. LXXXI.	De ordinatione hominum ad invicem et ad alia pag.	313
LXXXII.	Quod corpora inferiora reguntur a Deo per superiora	314
LXXXIII.	Epilogus prædictorum	315
LXXXIV.	Quod corpora cælestia non imprimant in intellectus nostros	315
LXXXV.	Quod corpora cælestia non sunt causæ voluntatum et electionum nostrarum	317
LXXXVI.	Quod corporales effectus in istis inferioribus non sequuntur ex necessitate a corporibus cælestibus	320
LXXXVII.	Quod motus cælestis corporis non sunt causæ electionum nostrarum ex virtute animæ moventis	322
LXXXVIII.	Quod substantiæ separatæ creatæ non possunt esse causa directe electionum et voluntatum nostrarum	323
LXXXIX.	Quod motus voluntatis causatur a Deo, et non solum a voluntate	324
XC.	Quod electiones et voluntates humanæ subduntur divinæ providentiæ	325
XCI.	Quomodo res humanæ ad superiores causas reducantur	326
XCII.	Quomodo dicitur aliquis bene fortunatus, et quomodo adjuvatur homo ex superioribus causis	326
XCIII.	De fato; an sit et quid sit	329
XCIV.	De certitudine divinæ providentiæ	330
XCV.	Quod immobilitas divinæ providentiæ utilitatem orationis non excludit	333
XCVI.	Quod petitiones orantium non semper admittuntur a Deo	334
XCVII.	Quomodo divinæ providentiæ dispositio habeat rationem	336

De miraculis et de mirabilibus.

CAP. XCVIII.	Quomodo Deus possit aut non possit facere præter ordinem suæ providentiæ pag.	338
XCX.	Quod Deus potest operari præter ordinem rebus inditum, producendo effectus absque causis propriis	339
C.	Quod ea quæ Deus præter naturam ordinem facit non sunt contra naturam	341
CI.	De miraculis	342
CII.	Quod solus Deus potest miracula facere	342
CIII.	Quod substantiæ spirituales aliqua miracula operantur, quæ tamen non sunt vere miracula	344
CIV.	Quod opera magorum non sunt solum ex impressione cælestium corporum	345
CV.	Unde magorum operationes efficaciam habeant	347
CVI.	Quod substantia intellectualis quæ efficaciam præstat magicis operibus non est bona	348
CVII.	Quod substantia intellectualis cujus auxilio magicæ artes utuntur non est mala secundum suam naturam	349
CVIII.	Rationes quod in dæmonibus non possit esse peccatum	351
CIX.	Quod in dæmonibus possit esse peccatum, et qualiter	352
CX.	Solutio rationum præmissarum	354

De lege divina.

CAP. CXI. Quod speciali quadam ratione creaturæ rationales divinæ providentiæ subduntur	pag. 355
• CXII. Quod creaturæ rationales gubernantur propter seipsas, aliæ vero in ordine ad eas	355
• CXIII. Quod rationalis creatura dirigitur a Deo ad suos actus, non solum secundum ordinem ad speciem, sed secundum quod congruit individuo	357
• CXIV. Quod divinitus hominibus leges dantur	358
• CXV. Quod lex divina principaliter ordinat hominem in Deum	358
• CXVI. Quod finis legis divinæ est dilectio Dei	359
• CXVII. Quod divina lege ordinamur ad dilectionem proximi	360
• CXVIII. Quod per divinam legem homines ad rectam fidem obligantur	360
• CXIX. Quod per sensibilia quædam mens nostra dirigitur in Deum	361
• CXX. Quod latræ cultus soli Deo est exhibendus	362
• CXXI. Quod divina lex ordinat hominem secundum rationem circa corporalia et sensibilia	365
• CXXII. Qua ratione fornicatio simplex secundum legem divinam sit peccatum, et quod matrimonium sit naturale	365
• CXXIII. Quod matrimonium debet esse indivisibile	367
• CXXIV. Quod matrimonium debet esse unius ad unam	368
• CXXV. Quod matrimonium non debet fieri inter propinquos	369
• CXXVI. Quod non omnis carnalis commixtio sit peccatum	370
• CXXVII. Quod nullius cibi usus est peccatum secundum se	371
• CXXVIII. Quomodo secundum legem Dei homo ad proximum ordinatur	372
• CXXIX. Quod in actibus humanis sunt aliqua recta secundum naturam, et non solum quasi lege posita	373
• CXXX. De consiliis quæ dantur in lege divina	374
• CXXXI. Rationes impugnantium voluntariam paupertatem	375
• CXXXII. Rationes impugnantium particulares modos vivendi in paupertate	376
• CXXXIII. Quomodo paupertas sit bona	379
• CXXXIV. Solutio rationum supra inductarum contra paupertatem	379
• CXXXV. Solutiones objectionum contra particulares modos vivendi in paupertate	381
• CXXXVI. De errore illorum qui perpetuam continentiam impugnant	381
• CXXXVII. Contra eos qui matrimonium virginitati æquabant	386
• CXXXVIII. De errore eorum qui vota impugnant	386
• CXXXIX. Quod neque merita neque peccata sunt paria	387
• CXL. Quod actus hominis puniuntur et præmiantur a Deo	389
• CXLI. De differentia et ordine pœnarum	390
• CXLII. Quod nec omnes pœnæ nec omnia præmia sunt æqualia	391
• CXLIII. De pœna quæ debetur peccato	

mortali et veniali per respectum ad ultimum finem	pag. 392
CAP. CXLIV. Quod per peccatum mortale ultimo fine aliquis in æternum privatur	393
• CXLV. Quod peccata puniuntur etiam per experientiam alicujus nocivi	394
• CXLVI. Quod iudicibus licet pœnas inferre	395

De gratia divina.

CAP. CXLVII. Quod homo indiget divino auxilio ad beatitudinem consequendam	pag. 396
• CXLVIII. Quod per auxilium divinæ gratiæ homo non cogitur ad virtutem	397
• CXLIX. Quod prædictum auxilium homo promereri non potest	398
• CL. Quod prædictum auxilium gratia nominatur, et quid sit gratia gratum faciens	399
• CLI. Quod gratia gratum faciens causat in nobis dilectionem Dei	400
• CLII. Quod divina gratia causat in nobis fidem	401
• CLIII. Quod divina gratia causat in nobis spem futuræ beatitudinis	401
• CLIV. De donis gratiæ gratis datæ; de divinationibus dæmonum	402
• CLV. Quod homo indiget auxilio gratiæ ad perseverandum in bono	407
• CLVI. Quod ille qui decidit a gratia per peccatum potest iterum per gratiam reparari	408
• CLVII. Quod homo a peccato liberari non potest nisi per gratiam	409
• CLVIII. Qualiter homo a peccato liberatur	409
• CLIX. Quod rationabiliter homini imputatur si ad Deum non convertatur, quamvis hoc sine gratia non possit	410
• CLX. Quod homo in peccato existens sine gratia peccatum vitare non potest	411
• CLXI. Quod Deus aliquos a peccato liberat et aliquos in peccato relinquit	412
• CLXII. Quod Deus nemini est causa peccandi	412
• CLXIII. De prædestinatione, reprobatione et electione divina	413

LIBER QUARTUS.

Proœmium.

CAP. I. Proœmium	pag. 414
----------------------------	----------

De sancta Trinitate.

CAP. II. Quod sit generatio, paternitas et filiatio in divinis	pag. 416
• III. Quod Filius Dei sit Deus	417
• IV. Quid opinatus sit Photinus de Filio Dei, et ejus improbatio	417
• V. Opinio Sabellii de Filio Dei, et ejus improbatio	419
• VI. De opinione Arii circa Filium Dei	421
• VII. Improbatio positionis Arii	423
• VIII. Solutio ad auctoritates quas Arius pro se inducebat	426
• IX. Solutio ad auctoritates Photini et Sabellii	430
• X. Rationes contra generationem et processionem divinam	431
• XI. Quomodo accipienda sit generatio in divinis et quæ de Filio Dei dicuntur in Scripturis	433

CAP. XII. Quomodo Filius Dei dicatur Dei sapientia	pag. 433
" XIII. Quod non est nisi unus Filius in divinis	439
" XIV. Solutio ad rationes supra inductas contra generationem divinam	441
" XV. De Spiritu sancto, quod sit in divinis	444
" XVI. Rationes ex quibus aliqui Spiritum sanctum existimaverunt esse creaturam	444
" XVII. Quod Spiritus sanctus sit verus Deus	446
" XVIII. Quod Spiritus sanctus sit subsistens persona	418
" XIX. Quomodo intelligenda sunt quæ de Spiritu sancto dicuntur	450
" XX. De effectibus attributis Spiritui sancto in Scripturis, respectu totius creaturæ	451
" XXI. De effectibus attributis Spiritui sancto, respectu rationalis creaturæ, quantum ad ea quæ Deus nobis enlargitur	452
" XXII. De effectibus attributis Spiritui sancto, secundum quod movet creaturam in Deum	454
" XXIII. Solutio rationum supra inductarum contra divinitatem Spiritus S.	455
" XXIV. Quod Spiritus sanctus procedat a Filio	457
" XXV. Rationes ostendere volentium quod Spiritus sanctus non procedat a Filio, et solutio ipsarum	461
" XXVI. Quod non sunt nisi tres personæ in divinis, scilicet Pater, Filius et Spiritus sanctus	461

De incarnatione Dei.

CAP. XXVII. De incarnatione Verbi, secundum traditionem sacræ Scripturæ p.	463
" XXVIII. De errore Photini circa incarnationem	464
" XXIX. De errore Manichæorum circa incarnationem	464
" XXX. De errore Valentini circa incarnationem	466
" XXXI. De errore Apollinaris circa corpus Christi	467
" XXXII. De errore Arii et Apollinaris circa animam Christi	468
" XXXIII. De errore Apollinaris dicentis animam rationalem non fuisse in Christo, et de errore Origenis dicentis animam Christi ante mundum fuisse creatam	469
" XXXIV. De errore Theodori mopsuesteni circa unionem Verbi ad hominem	470
" XXXV. Contra errorem Eutychetis	476
" XXXVI. De errore Macarii Antiocheni ponentis unam tantum voluntatem in Christo	478
" XXXVII. Contra eos qui dixerunt ex anima et corpore non esse aliquid unum constitutum in Christo	479
" XXXVIII. Contra eos qui ponunt duas hypostases vel duo supposita in una persona Christi	481
" XXXIX. Quid catholica fides sentiat de incarnatione Christi	482
" XL. Objectiones contra fidem incarnationis	483
" XLI. Quomodo oporteat incarnationem Filii Dei intelligere	484

CAP. XLII. Quod assumptio humanæ naturæ maxime competeat Verbo Dei pag.	486
" XLIII. Quod humana natura assumpta a Verbo non præexistit assumptioni, sed in ipsa conceptione fuit assumpta a Verbo Dei	486
" XLIV. Quod natura humana assumpta a Verbo in ipsa conceptione fuit perfecta, quantum ad animam et corpus	487
" XLV. Quod Christum deceit nasci ex virgine	488
" XLVI. Quod Christus natus est de Spiritu sancto	489
" XLVII. Quod Christus non fuit filius Spiritus sancti secundum carnem	490
" XLVIII. Quod non est dicendum: Christus est creatura	490
" XLIX. Solutio rationum contra incarnationem superius positarum	491
" L. Quod peccatum originale traducatur a primo parente in posteros	492
" LI. Objectiones contra peccatum originale	493
" LII. Solutio objectionum positarum	494
" LIII. Rationes quibus videtur probari quod non fuit conveniens Deum incarnari	497
" LIV. Quod conveniens fuit Deum incarnari	499
" LV. Solutio rationum supra positarum contra convenientiam incarnationis	502

De Sacramentis.

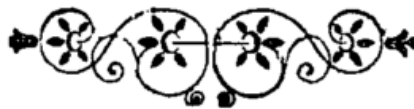
CAP. LVI. De necessitate sacramentorum p.	508
" LVII. De distinctione sacramentorum veteris et novæ legis	508
" LVIII. De numero sacramentorum novæ legis	509
" LIX. De baptismo	509
" LX. De confirmatione	510
" LXI. De Eucharistia	510
" LXII. De errore infidelium circa Eucharistiæ sacramentum	511
" LXIII. Solutio præmissarum difficultatum, et primo quoad conversionem panis in corpus Christi	512
" LXIV. Solutio eorum quæ objiciebantur ex parte loci	514
" LXV. Solutio eorum quæ objiciebantur ex parte accidentium	515
" LXVI. Solutio eorum quæ objiciebantur ex parte actionis et passionis	515
" LXVII. Solutio eorum quæ objiciebantur ex parte fractionis	517
" LXVIII. Solutio auctoritatis supra inductæ	517
" LXIX. Ex quali pane et vino debet confici hoc sacramentum	517
" LXX. De sacramento pœnitentiæ; et primo quod homines, post gratiam sacramentalem acceptam, peccare possunt	518
" LXXI. Quod homo peccans post sacramentorum gratiam potest ad gratiam converti	520
" LXXII. De necessitate pœnitentiæ et partium ejus	521
" LXXIII. De sacramento extremæ unctionis	523
" LXXIV. De sacramento ordinis	524
" LXXV. De distinctione ordinum	526
" LXXVI. De episcopali dignitate et quod in ea unus sit summus	527

- CAP. LXXVII. Quod per malos ministros sacramenta dispensari possunt . pag. 528
 • LXXVIII. De sacramento matrimonii „ 529

De vita aeterna.

- CAP. LXXIX. Quod per Christum resurrectio corporum sit futura . pag. 529
 • LXXX. Objectiones contra resurrectionem „ 531
 • LXXXI. Solutio præmissarum objectionum „ 532
 • LXXXII. Quod homines resurgent immortales „ 535
 • LXXXIII. Quod in resurrectione non erit usus ciborum neque venereorum „ 536
 • LXXXIV. Quod corpora resurgentium erunt ejusdem naturæ sicut prius „ 540
 • LXXXV. Quod corpora resurgentium erunt alterius dispositionis quam ante „ 541
 • LXXXVI. De qualitate corporum glorificatorum 542

- CAP. LXXXVII. De loco corporum glorificatorum pag. 543
 • LXXXVIII. De sexu et ætate resurgentium 544
 • LXXXIX. De qualitate corporum resurgentium in damnatis 544
 • XC. Quomodo substantiæ incorporeæ patiantur ab igne corporeo 545
 • XCI. Quod animæ, statim post separationem a corpore, pœnam vel præmium consequuntur 546
 • XCII. Quod animæ Sanctorum post mortem habent voluntatem immutabilem in bono 548
 • XCIII. Quod animæ malorum post mortem habent voluntatem immutabilem in malo 549
 • XCIV. De immutabilitate voluntatis in animabus in purgatorio detentis „ 550
 • XCV. De causa immutabilitatis communiter in omnibus animabus, post separationem a corpore 550
 • XCVI. De finali judicio 551
 • XCVII. De statu mundi post judicium „ 551

Lecta S. Thomæ Aquinatis Summa contra Gentiles, nihil obstat quominus imprimatur.

Taurini, die 1 Octobris 1886.

LOTTERI, Curatus S. Mariæ, Rev. Arc.